

seculi ex sua propria qualitate. **S**i vas exerceatur et cōburat ad ignem sit solidū. durū. et sonorosum. et ita apostoli se habebant et alij viri sancti se habent in ecclesia quā accendunt igne spūs sancti sūt firmi. solidi et sonorosi. et hoc patuit i beato Petro qui adeo mollis fuit. quod ad vocem ancillea pposito recessit et christus ne gavit. nec christianum se esse affirmabat. Sed postquam spūs sancti accepit quasi ex igne firmatus et solidatus et sonorosus. quod impatorē et dñm totius mundi nō timuit. sed christū eē redemptorem generis humani constantissime asseruit. de hoc dicit Bern. in quodam sermōe. In duros virtute exalto esse qui de tanta pusillanimitate ad tantā venerūt cōstantiā. denique mutationē illam dextre excelsi manifeste declarat princeps a postolorū in quo prius in ancille verba formido postea in principum verba fortitudo aderat. quis dubitat nō aduenisse spiritum vehementē. qui mētes eorū inuisibili potentia illustravit. **I**deo dicit Act. j. Accipietis virtutē spūs sancti in vos et eritis mihi testes i hierusalē. In teste sermō Isid. tria cōsiderantur scz natura. cōditio. et vita. Natura vt sit vir et nō mulier. quia sexus ille falsitatē et instabilitatem solet annexā habere. Cōsiderat p ditione vt sit liber nō seruus. quia seruus metu dñi sui facile solet a virtute abduci. Cōsiderat vita. ne sit infamis. ppter ista tria prelati ecclesie quod vlt sunt effeminati libidinosi viuendo. vel nullis cōditionis mūdo vel māmone seruiendo. vel sunt lesi in bona opinione publice delinquendo. nō sunt cōueniētes testes xpī nisi sint spiritus sancto cōsecrati. Sed apli fuerūt viri ppe cordis cōstantiā. liberi et sine timore p virtutis abundantia. Famosi et bone opinionis p sanctitatis redolentiā. et ideo de eis scribit Act. iij. Virtute magna reddebāt apli testimoniū resurrectionis iesu xpī. Et ista tria tāgit Aug. Talis ē inquit grā spūs sancti quod si tristitia iuenerit dissoluit. si desiderū pntiosū consumit. si trepidationē abducit. i hō at quod dissoluit tristitiā dat cordis firmitatē. i hō quod desiderū pntiosū consumit. dat vite sanctitatē. i hō quod trepidationē abducit. dat cōstantiā et libertatem. **U**n Greg. sup Ezech. Cōsidero ptes noui et veteri testamenti. dauid. daniel. amos. pe. paulū. matheum. aptis oculis intueor fidem. Impleuit enim grā spūs sancti puerū athletam et psalmistā fecit Impleuit abstinentē et iudicē senū fecit. Impleuit pastore armentariū et pphetā fecit Impleuit piscatore et pncipē apostolorū fecit Impleuit psecutore et doctore gentiū fecit. Impleuit publicanū et primū euāgelistā fecit. h Gregorius. Ideo signant petiuit dauid ps. l. Spūs pñ. pñr. me. et tūc cōstāter docebo iniquas vias tuas et impij ad te cōuer. Quarto missus ē spi

ritus sanctus sicut errantiū pcellor. dicit enim Basilius in examerō. quod nimia distantia facit errare circa tria. Primo circa quātitatē. et ponit exemplū de sole qui ppter magnā distantia nobis apparet vix pedalis in diametro. scdo circa qualitātē. et ponit exemplū de velis nauij que si sint alba apparet multū distantib⁹ nigra. Tertio circa figurā. quia quadrata ppter distantia apparent esse rotunda. Istō mō peccatores elonganti a celestib⁹ errāt circa futuram gloriā tripliciter. Primo circa eius quātitatē nō cōsiderātes quod magna sit et inenarrabilis. Sic et eam mirat dauid in ps. xxx. quod magna multitudo dulcedinis tue dñe quā abscondisti timētibus te. Secūdo circa eius qualitatem nō cōsiderātes. quod nec auris audiuit. nec ocul⁹ vidit. nec in cor hōis ascendit. videlicet gloriā quā deus pparauit diligētib⁹ se. Esa. lxiiij. Tertio circa eius figuram nō cōsiderātes quod stabilis sit et eterna. Est enim in quadro posita. Apo. xxi. vbi dicit. Ciuitas in quadro equilateralē posita est. ipsi autē credūt eā esse volubilem et rotundam. Et quia circa ipsam errant. ideo ad eam nō puenient nisi spūs sanctus veniens eos pcellerit. et viam ad hanc gloriā mōstrauerit. quia iste figuratus est p columnā nubis que pcedebat filios israel de egypto exeūtes. Exo. xiiij. et Sap. xvij. Ignis ardentē colūnam ducē habuerūt ignote vie. Ideo dicit dauid ps. cxlij. Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me i terram rectā. via autē p quā ducet est obseruātia mandatorū. iuxta illud Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. hec ē via breuis et facilis. de qua dicit spūs sanctus. Pro. iij. Viā sapiētie monstrabo tibi et ducaz te semitas equitatis quas cū ingressus fueris nō artabūtur ingressus tui. q. d. nō ē difficilis via ista pceptoz. et currēs nō habebit offendiculū. q. d. Si ambulabis in vijs pceptorū et in semis cōsilioz. ad quod pducatur nos deus pater.

De eodem. Sermo secundus.

Spiritus sanctus discipline effugiet fictū Sap. j. Aug. refert quod mos antiquit⁹ erat quod corda impatorum aut regū post mortē ipsorū cōburant et cineres in eminentiori loco collocant. Cōtigit autē quod quidā moriebat cui⁹ cor nō potuit cōcremari. multis autē sup h mirantib⁹ oēs sapientes puintie citauerūt et ab eis cām quesierūt. Tandē cām inuenientes dixerunt. quod impator fuisset intoxicat⁹. et ppter latēs venenū cōburi nō posset cor ei⁹ nec accendi. tūc illi cor de igne extraxerunt et tiriacam apposuerunt. sic veneno fugato cor in igne positum mox in cinerem est redactū. Moralr p reges

In die pentecostes

aut impatores intelligi possunt christiani homines. **De** quibus dicitur .j. **De .ij.** Nos est genus electum .p. baptismum . regale sacerdotium gēs sancta ipsius acquisitionis scz p̄cioso sanguine christi. **Sed** p̄ ignem in quo cor horum regū debet comburi . spiritualiter significat amor spiritus sancti . ppter aliquas proprietates ignis . quia sicut ignis est p̄ncipiū om̄is leuitatis . vt dicit cōmētator sup . iij . metha . **Sic** amor spiritus sancti est p̄ncipiū r̄ causa leuitatis ad opera bona in agendo . quia nescit tarda molimia spūs sancti gratia . vt inquit **Amb . i . omel .** **Ite** sicut ignis corpora dura mollificat r̄ mollia indurat . **Sic** amor spūs sancti induratos r̄ obstinatos in peccatis p̄ penitentiam mollificat . imbecilles r̄ infirmos corroboret r̄ confirmat . **Ideo** petit ps̄ . lxxvij . **Confirma** hoc deus qd̄ opatus es in nob̄ . **Item** sicut ignis om̄e corp̄ a putrefactione p̄seruat vt dicit **Auerrois** super li . de pomo r̄ morte . **Sic** ignis diuini amoris vel spiritus sancti p̄seruat animā ab om̄i corruptione mortis p̄petue r̄ a putrefactione penalitatis eterne . **Sed** p̄ cor veneno infectū significat cor mortali peccato infectum . r̄ hoc quidem nō potest comburi p̄ amorem spūs sancti nisi a peccato fuerit purgatū . quia sic ignis naturaliter inimicat veneno . **Sic** spūs sanctus veneno prauitatis . **Ideo** appone tali cordi tiri acam penitentie que confici debet ex trib̄ p̄tibus scz contritione . confessione . r̄ satisfactioe r̄ tunc comburi potest ab amore diuino . peccato p̄ penitentiam a deo fugato . **Quia** **Sap̄ . j .** dicit . **In** malivolā aīaz nō introibit spiritus sapientie . nec habitabit in corde subdito peccati r̄ hoc est qd̄ dicit **Sapientis** in verbo allegato . **Spūs** sanctus discipline effugiet fictum id est hypocritam r̄ pctōrem . qui bonū p̄tendit exterius r̄ maliciam gerit interius . in quo duo tangunt . primo spūs sancti varia opatio . ibi . spūs sanctus discipline . secūdo peccatorum p̄ dona effugatio . ibi . effugiet fictum . **De** p̄mo est notandū qd̄ diuerse sunt opatioes spūs sancti fm̄ diuersa noīa que appropziant sibi . quorum duo ponunt hic . **Alia** habent **Sap̄ . vij .** vbi dicit . **Est** em̄ spūs intelligentie sanctus vn̄icus multiplex subtilis disertus . mobilis . incoquinatus . certus suavis . amans bonum r̄c̄ . **Primo** em̄ dicitur sanctus . r̄ sanctus idem ē qd̄ mundus firmus eleuatus seu sine terra **Et** spiritus sanctus dicitur mundus . quia p̄ ip̄m a peccatis mūdāmur . ideo de ip̄o canit in ps̄a . **Sā** ctus spiritus assit nob̄s gr̄a . que corda nostra sibi faciat habitaculū . **Expulsis** inde cunctis vitis spiritalibus . r̄ infra . **Tu** purificator omnium flagitiorū spūs purifica nostri oculū in terrioris hominis **Dicit** etiā firmus . quia p̄ ipsum in bono confirmamur . **Et** dicit sine terra

Nam sanctus in latino idē est qd̄ agyos in greco . r̄ agyos sine terra dicitur . r̄ p̄ tanto dicitur sanctus sine terra . qz p̄ ip̄m a terrenis ad celestia eleuamur . **Vel** vt dicit **Pol . lec . xcix .** dicitur sc̄us p̄ tanto . quia eos quos sanctificat r̄ ab amore terrenorum purificat r̄ transfert . coniūgit ad amorem celestium . **Et** conuenienter missus fuit nō in specie aque vel aeris que elementa in diuersis p̄tibus superficie terre coherēt . s̄ in specie ignis qui imediate corporib̄ celestibus cōtinguā . sicut patet . j . metha . circa p̄ncipiū . in signū qd̄ illos quos incendit amore facit necessario terrena paruipendere r̄ ad scelum ascendere . vt vocat̄ spiritus sanctificationis . **Rho . j .** quia nos sanctificat sanctitate . de qua dicit **Dionysius** . de diui . no . **Sanctitas** est ab om̄i immundicia p̄fecta r̄ libera r̄ ab om̄i immundicia immaculata . **Secundo** dicitur spūs discipline . quia ad quācunqz p̄sonā venerit ipsam in moribus disciplinatā facit . **Quā** aut sit disciplina docet hugo dicens . **Disciplina** est conuersatio bona r̄ honesta cui satis nō est maluz nō facere . sed studet etiā in his que bene agit per cuncta irreprehensibilis apparere . **Disciplina** est omnium membrorum ordinat̄ motus r̄ dispositio decens in om̄i habitu r̄ actioe . r̄ de eadez dicit **Bern̄** . in quadā epistola . **Quis** compositum reddit homini corporis statum necnō r̄ mētis habitū disciplinā . ceruicem submittit . deponit subtilia . componit vultuz . ligat oculos cachinellus cohibet . linguaz prohibet . frenat gulam . sedat iram . **Tertio** dicitur multiplex ppter multiplicia dona que p̄stat . r̄ sunt septē que figurant̄ **Gen̄ . xij .** vbi legit̄ qd̄ pharao vidit se stare sup̄ fluuium de quo ascendebat septem boues pulchre r̄ crasse nimis r̄ pascebantur in locis palustribus . **Bozaliter** . hoc exponit **An̄** . lib̄ . vij . c . xij . qd̄ iste fluuius est spiritus sanctus . **De** quo **Apōc . vltimo** . **Ostendit** mihi dñs fluuium aque viue splendidum tanqz cristallum procedentem de sede dei r̄ agno . id est . de patre r̄ filio . iuxta illud quod dicitur in symbolo **Nice** . **Qui** ex patre filioqz procedit . **Ex** hoc reprobat̄ error grecorum qui dicunt spiritus sanctū p̄cedere a patre r̄ nō a filio quorum error reprobat̄ p̄ magistrū lib̄ . j . sententiarū dist . xj . **Etiā** p̄ doctores grecorum cirilluz **Vindimū** . r̄ **Cris̄** . **Et** qd̄ etiā procedat a filio probat̄ per illud **Joh̄ . xvj .** quod dixit christus . **Ille** me clarificabit . quia de meo accipiet **De** hoc quidem fluuio vascendunt septem boues id est septē dona spiritus sancti que dicuntur ascendere r̄ designantur in bobus . quia faciunt nos bonorum operum fructibus abundare . **Et** dicunt crassi nimis eo qd̄ animā mirabili dulcedine r̄ virtutum abundantia replent . **Et** pascut̄ in locis palustribus . **Loca** autēz

palustria sunt corda humilium. corda in quibus
 quietescunt dona spiritus sancti. iuxta illud
Esa. xj. Requiescet super eum scilicet humiliter. spiritus
 sapientie et intellectus. spiritus scientie et pietatis.
 spiritus consilii et fortitudinis et replebit eum spi-
 ritus timoris domini. **Hec septem dona a propheta**
enumerata sunt septem stelle in christi dexte-
ra. Nam **Apo. j. et iij.** scribit beatus Johannes
 quod vidit in medio candelabrorum aureorum si-
 milem filio hominis et habebat in dextera eius
 septem stellas. **Et quidem dici possunt stelle.**
 quia noctem illuminant presentis vite. **Presens**
vita nox dicitur videlicet propter aduersitates quibus
plena est. et propter tenebrositate culpe et
ignorantie que in ea abundant. In dextera enim
 christi sunt he stelle. quia christus donationem
 horum donorum ad manum suam retinuit. et ea in
 missione spiritus sancti suis fidelibus condidit.
Hec insuper dona sunt figurata per septem lucer-
nas. de quibus Exodi. xxv. Facies lucernas
 septem et pones eas super candelabrum. ubi dicit
 glo. **Lucerne septem sunt septem dona spiritus**
sancti que in christo cuncta semper fuerunt vel
manserunt et fidelibus secundum voluntatem eius distri-
buta sunt. hec super candelabrum ponuntur. quia
requieuit super christum spiritus sapientie et intel-
lectus etc. hec dona sunt septem lampades arde-
 tes ante thronum. que sunt septem dona spiritus san-
 cti. **Apo. iij.** hec sunt reuera septem oculi.
Apo. v. ubi vidit Iohannes agnus stantem tanquam
 occisum habentem cornua septem et oculos septem.
 qui sunt septem spiritus dei. **Et Zach. iij.** Super la-
 pidem unum septem oculi sunt. exponit glo. de christo
 qui est lapis angularis coniungens duos parietes
 in unum. super quem lapidem septem oculi sunt.
Esa. xj. Super eum requiescet etc. **Hec dona spiritus**
sancti signantur per septem crines sampsonis. **Iu-**
dic. xvj. quibus caput sponse christi debet esse
 ornatum. hos crines conantur abradere philistei
 qui interpretantur cadentes. et significant demones
 qui de celo ceciderunt. **Luc. x.** vidi sathanam
 tanquam fulgur de celo cadentem. **Et illis ab-**
latis homo debilis efficitur et remanet ut sampson.
Ista dona sunt contra mala septem que enume-
rat Gregorius super illud Job. j. **Uetus vehemens**
irruit a regione deserti. his verbis Spiritus qui
mentem animam omnia prudentiam. fortitudine iusticia
firmat eandem contra singula temptamenta instru-
it. contra stulticiam sapientia. contra ebrietatem
intellectu. contra precipitationem consilio. contra timorem
fortitudine. contra ignorantiam scientia. con-
tra duriciam pietate. contra superbiam timore. **Tria**
enim illorum malorum ad effectum videntur pertinere.
Unum est respectu dei scilicet superbia que est inor-
dinata excellentia animi. Aliud respectu pro-
ximi scilicet durities. Tertium respectu inimici scilicet
timor vel pusillanimitas. Contra superbiam est

donum timoris. quia dicit Gregorius super Ezechiel.
Per timorem humiles sumus. Pietas est contra
duriciam. iuxta illud Gregorius super Ezechiel.
Per pietatem sumus misericordes. Sed forti-
tudo est contra pusillanimitatem. Quatuor vero
mala videntur pertinere ad intellectum. Primum est
stulticia que est quando intellectus sapore ter-
renorum impeditur a gustando sapore eternorum
Secundum est ebrietudo que est grossities intellectus que
impeditur ne penetret interna mysteriorum et ne
cognoscat creatorem in creaturis. Tertium est
ignorantia que est defectus discretionis. Quartum
ad ea que sunt contra agenda. Quartum est pre-
cipitatio quantum ad deliberationem eorum que
sunt ardua et que pertinent ad perfectionem salu-
tis. Contra hec quatuor sunt donum sapientie. et
donum intellectus. donum scientie. et donum con-
silii. Bonum sapientie lumen est quo agnoscunt
superiora. donum intellectus lumen est quo agno-
scunt interiora. Bonum scientie est lumen quo
agnoscunt exteriora. Bonum consilii lumen est
quo agnoscunt periculosiora. Et nota quod nota
quod notanter subiungitur in figura Gen. xlij. quod alie. vij.
boues egrediebantur de fluuio fede. confecteq;
macie et pascebantur in ipsa amnis ripa in locis
vberrimis. deuoraueruntque eas quarum mira
species et habitudo corporum erat. Moraliter
per septem boues tenues et sedas. intelliguntur se-
ptem vitia que signantur in bobus qui terram
vertunt. quia hec vitia cor deprimunt. et terre-
nis actionibus inuoluunt. hec emergunt de flu-
mine. id est de instabilitate mentis humane. quod
sensus et cogitatio humani cordis prona sunt
ad malum ab adolescentia sua. Gen. viij. Bi-
cunt autem fede que mentem hominis maculant
et conuersationem deformant. et sunt confecte ma-
cie. quia euacuant pinguedinem gratie et virtu-
tum. pascenturque in ripa amnis continue flu-
entis. Annis continue fluens est vita humana
que continue fluit ad mortem. ij. Reg. xiiij. Om-
nes morimur et sicut aque in terra dilabimur
Cuius due ripe sunt spiritus et caro in quibus
sunt loca vberrima et virtutia videlicet diuer-
se potentie anime. et diuerse partes corporis in
quibus viros et vigor et virtus ut in intellectu
virtus cognoscitiua. in voluntate virtus appe-
tiua. et sic de alijs. In partibus corporis sunt vi-
res ut in oculis vis visiva. In auribus vis au-
ditiva. et sic de alijs. Nec est aliqua particula
corporis in qua non sit vis anime. ideo ista sunt
loca virtutia. id est viribus spiritualibus plena
Sunt etiam loca vberrima per abundantiam
actionum. Nam in intellectu abundant cogi-
tationes. in voluntate affectus. et sic de alijs.
In istis partibus seu viribus pascentur septem vi-
tia. quod auaricia pascit in visu. id est et vocat con-
cupiscentia oculorum. j. Job. ij. Gula pascit in
 Am 2

In die pentecostes

gustu. luxuria in tactu. supbia in appetitu. Est enim supbia appetit⁹ pprie excellentie. et sic d' alijs hec vitia deuorant boues speciosas. id est. dona spūssancti. **N**ā plenitudinē sapiētie deuorant luxuria. qz facit spūalia desipere. qz aialis et carnalis hō nō p̄cipit ea que spūs dei sunt. s. **C**or. ij. Bonū dō intellect⁹ deuorat gula. qz generat ebetudinē sensus. circa intelligibilia vt dicit **Greg⁹**. xxxj. mora. Deuorat auaricia donū sciētie q̄ puertit rectū iudiciū. dū auar⁹ iudicat temporalia esse eternis p̄ponēda. in eis finē suū cōstituēs. Bonū pietatis deuorat inuidia beniuolentiā excludēs. Bonum aut cōsiliū deuorat tra. que ad omnia p̄cipitant ducit quod ē cōtra cōsiliū. Sed donū fortitudinis deuorat accidia. que reddit mentē debilem et grauē. Bonū aut timoris excludit et deuorat supbia que p̄sumptuosū et audacē facit. vt dicit **Anf.** vbi s. **S**z fm **Greg.** x. moral. sapiētiā deuorat stulticia. intellectū ebetudo. sciētia ignorantia. pietatē duricia mētis. cōsiliū precipitatio. fortitudinē timor. timorē dō supbia siue p̄sumptio. Quarto spūsscūs dī vnit⁹ videlicet formaliter et effectiue. qz nos vnit deo fide spe et charitate. **J**uxta illud **Eph.** iij. Solliciti seruare vnitatem spūs in vinculo pacis.

F Quinto dicit subtilis. quia scōs viros aut etiam mulieres facit subtiles meliorando. docēdo. et faciendo dona. quib⁹ sanctos suos exornat. vt dicere possit ad quēlibet illud **Ezech.** xvj. Indui te subtilib⁹. et ornaui te ornamētis.

Sexto dicit modestus quia ad quos venerit hos modestos facit. Quia dī ad **Gal.** v. Fructus aut spūs est charitas. gaudiū et pax. Et infra. modestia continentia et castitas. Est autem modestia vt dicit **Tullius** in. j. retho. per quā pudor honestatis puram et stabilem comparat auctoritatē. Et hec quidez modestia in decentiam cauēt in verbo. in risu. in motu corporis et membrorum situ in habitu vel cultu etc. vt habes s. parte. j. dñica. iij. post epiphanie sermo. j. **P.** **J.** Septimo spiritussanctus dicitur disertus. quia disertos facit de balbutientibus et infantibus quēadmodum hodie fecit apostolos qui ante spiritussancti missionē fuerant valde rudes. Sed veniente spiritussancto adeo disertī et sapientes facti sunt vt loquerentur varijs linguis magnalia dei. **J**uxta illud **Act.** ij. Repleti sunt omnes spūscō et ceperunt loqui. put spūssanctus dabat eloqui illis id est. elegantē loqui. Quia dicit **Beda.** nō solum apostoli loquebantur et intelligebant omnia idiomata. Sed illis etiā loquētib⁹ in vno idioma te quocunqz tūc omnes audiētes q̄tūcūqz erāt diuersorū idiomatū suū idioma intellexerunt diuina virtute hoc faciente. **N**ā sicut p̄ rebellionē ad deū in edificatione turris

Babel diuise sunt lingue. vt habet **Gen.** xj. Sic p̄ infusionē spūssancti vnite sunt. tūciple tū ē illud **Sap.** x. Sapiētia apuit os mutorū et linguas infantū fecit disertas. i. eloquētes. De ista disertione. loquit **Aug⁹**. lib. j. de natura et origine aie asserēs q̄ valde piculosa ē eloquētia si nō comitef sciētia. ideo dicit **Tullius** in prologo rethorice. Sicut sapiētia cum eloquēta multū ciuitatib⁹ profuit. ita eloquētia sine sapiētia q̄stat plurimū nocuisse. Octauo spūssanct⁹ dicit mobilis. qz illos ad q̄s dignat⁹ venire facit moueri p̄mpte et obediēter quīs in se imobilis est necessario sicut p̄bas. viij. phisi. Isto modo fecit spūsscūs ap̄tos mobiles q̄ in oēm terrā disp̄si sunt. **J**uxta illud **p̄s.** xvij. In oēm terrā exiuit sonus eorum. etc. **N**ā tūc impletū est illud **Luc.** xxj. Virtutes celozū mouebūt. Et **Job.** xv. Posui vos vt eatis et fructū afferatis et fruct⁹ vester maneat. **A**rgentū em̄ viuū ē satis mobile. Si aut mortificat statim sistitur. Ita predicatorēs viui vita grē discurrunt et circueunt p̄ salute p̄ximī pcurāda. **J**uxta illud **Prou.** vj. Discurre festina suscita amicū tuū. Nono dicit inordinatus et hoc ē verū tā formaliter q̄ effectiue. honesta em̄ p̄sona nō inhabitat loca turpia et imunda. nec spūssanctus mentes turpes gulosas et libidinosas dignat⁹ inhabitare. qz **Sap.** i. dicit. de spūssancto q̄ nō habitat in corde subdito peccatis. ideo de apostolis canit. q̄ inuenit in eis habitacula munda et tribuit eis charismatū dona. **P**ecimo spūsscūs dicit suauis. iux illud. **Q**uā suauis ē dñe spūs tu⁹ in oīm⁹ nob. **Sap.** xij. **N**ā suauis et mites facit q̄s inhabitare dignat⁹. nō ipatiētes. nō auaros nō turbidos. nō ipetuosos. **F**amuli em̄ ministri dñis facillime recipiūt mores dñozū. et iō qñ fuitēs alicui⁹ sūt bñ educati. signū ē q̄ fuerūt alicui nobili. **U**n metrista. Est dñi facies famli speculū q̄ mgr̄. **D**iscipulo mōstrat signū moderamina regi. **S**i ḡ suauis fuerim⁹ ad inuicē signū ē q̄ sum⁹ de familia spūsscī. iō dicit ap̄s. ij. **C**or. vj. In oib⁹ exhibeam⁹ nos sic dei ministros. in mltā patiētia in longanimitate et in suauitate in spūscō. **U**ndecimo dicit amās bonū actū. facit em̄ hoies de p̄fectu alieno gaudere. et hoc p̄ inuidos est qui de bono alienis tristat. charitas nō ecouerfo de bono actu letat. Et hec charitas dat p̄ spūsscū **Rhoma.** v. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritūsanctū qui dat⁹ ē nob. **D**uodecimo spiritussanctus est talis q̄ nihil vetat bene facere. imo hortat bene facere. et b̄ contra negligentēs et accidiosos. et similiter p̄ malos cōsiliarios qui dños suos aliqñ impediunt a bono p̄posito quod intendunt in elemosynis et in opibus pietatis. **C**ōtra quos dicit

Prou. iij. **N**oli prohibere bñ facere eū q̄ potest quia talis omīssio tibi imputat. **S**i potes ipse bñ fac. **T**redesimo dicit hūanus ppter duo. **P**rimo quia homines diligit ⁊ cuz eis libēter existit. **I**ux illud Prou. viij. **B**elutē mee esse cum filiis hoim. **S**ecdo qz hoies humanos fac nō austeros. nō bellicosos. **J**uxta illud Sap. xij. **D**ocuisti autē p̄m tuū talia. quia oportet iustū esse ⁊ humanū. **D**ecimoquarto dicit benignus quasi bñ ignitus. qz benigne ignitos efficit. quos bñ disponit. **I**deo dicit de spiritu sancto. **S**apient. vij. **B**enign⁹ est em̄ spirit⁹ sapiētē ppter quod dicit apl⁹ hoibus ne p iracundiam cōtristent sp̄m̄ sc̄m̄ dicēs. **N**olite cōtristari sp̄m̄ sc̄m̄ in quo signati estis **E**phes. iij. ⁊ infra. **E**stote autē inuicē benigni miseri / cordes donātes inuicē sicut ⁊ deus in christo donauit nobis. **D**ecimoquinto dicit stabilis quia q̄s inhabitat stabiles facit. ⁊ p̄scuerātes in bono pposito. nec obstat q̄ prius mobilis dicebat. qz fm̄ **R**abanū **S**pūs quidem q̄ impleuit om̄ia mobilis simul ⁊ stabilis dicit. hō em̄ q̄ vbiqz discurrit. vbiqz obuiā venit. ⁊ repente vbi nō credit inuenit. **O**m̄ipotens em̄ spūs vbiqz est. vt signant stabilis simul ⁊ mobilis dicat. **h**ec **R**aban⁹. **S**imiliter facit sanctos p̄ficere in bono de virtute eundo in virtutem. ⁊ ideo mobilis dicit. iuxta illd. **j. Coz. xv** **I**taqz fratres mei dilectissimi stabiles estote ⁊ immobiles. abundantes in ope dñi semp. **D**ecimosexto dicit securus. qz securos nos facit p spem que est certa expectatio future beatitudinis veniēs ex gratia p̄cedētib⁹ merit. vt dicit **Aug⁹. ⁊ magister lib. iij. dist. xxvj. c. j.** **C**reditor qñ habet pign⁹ sufficiēs a debitore secur⁹ est de suis debitis. dñs autē volēs nos eē securos de futura beatitudine dat nobis sp̄m̄ sc̄m̄ loco pigneris. fm̄ illud **E**ph. j. **C**redentes signati estis spū p̄missiōis qui est pign⁹ hereditatis nostre. **D**ecimoseptimo dicit oēm virtutem habēs. quia est p̄ri filioqz coequalis ⁊ cōsubstantialis. ideo canit in symbolo. **Q**ui cuz patre ⁊ filio simul adorat ⁊ cōglorificat. **D**ecimoctauo spūs sanctus dicitur om̄ia p̄spiciēs quia om̄ia nuda ⁊ apta sunt oculis eius. **A**d **heb. iij.** **U**el quia om̄ia scrutat. **j. Cozinth. ij** **U**el quia spūs sanctus facit hoiem prudenter p̄spicere. quia de p̄teritis dat cautelā. de presentib⁹ circūsp̄ctionē. de futuris puidentiāz

Juxta illd. **j. Coz. ij.** **S**pūalis homo iudicat om̄ia. **D**ecimonono dicit mūdus ⁊ quidē mūdus ē in se. ⁊ mūdus facit quos inhabitare dignat p̄s. **l. Coz mundū crea in me de⁹. ⁊ spiritum rectum innoua in viscerib⁹ meis. Et dicitur notanter sp̄m̄ rectū. Om̄es em̄ recte linee sunt sup rectā lineam stantes duo vtrobqz anguli aut recti sunt aut duobus rectis equales**

Recta linea spūs sanctus est. iuxta illud **P̄s.** **S**p̄m̄ rectū innoua in visceribus meis. **I**tem alia linea est mēs siue anim⁹ **Eccs. vij. Solū** modo hoc inueni q̄ fecit de⁹ hoiem rectū vi / delictet fm̄ mentē. **C**ū ergo spūs sanctus descēdit sup istā lineam rectā necessario duo anguli. id ē. ratio ⁊ volūtas sunt formaliter recti p innocentia. iuxta illud p̄s. **xxiij. Innocentes ⁊ recti adheferūt mihi. vel fuit equalis duo / bus rectis ppter penitentiā. Status em̄ penitentie equiparat hoiem statui innocētie. ⁊ ideo licet ratio ⁊ volūtas nō sint recte formaliter p innocentiam. sunt tñ recte p penitentiāz. de qua rectitudine dicit **Prouerb. xxj. Qui rectus est corrigat viam. Per has inqz opatio / nes potest quis cognoscere an habeat spiritū sanctū p gratiam. Sunt autē ⁊ alia tria signa. Et accipiunt ista tria signa fm̄ triplicē speciē in qua spiritū sanctū legimus apparuisse. Apparuit em̄ in specie nubis supra christum trāsfiguratū. In specie colūbe sup christum baptizatum. In specie ignis sup apostolorū collegium cōgregatū. Dumū ergo signū est abundantia lachrymarū. ⁊ ideo apparuit in specie nub. Nubes em̄ fundunt pluuias sup terrā et spiritus irrigat mentē deuotā quā inhabitare dignatur fluuiū lachrymarū. vnde **Gen. j. Spiritus dñi ferebat sup aquas. Et in p̄s. cxi vij. Flauit spūs eius ⁊ fluent aque. Ideo dicit apostolus ad Rhoma. viij. Ipse spirit⁹ postulat p nobis gemitibus inenarrabilibus. id ē. postulare facit fm̄ glo. Sed quare spiritus sanct⁹ rigat mentē fluuiū lachrymarū: respondet vt mediantibus lachrymis deleat culpas. qz cū nubes fundunt pluuias. tūc mundant plateas. Sic spūs sanctus fundit in homine lachrymas vt mediantib⁹ lachrymis purget culpas quia dicit **Berū. Spūs sanct⁹ odit sordes. nec habitare potest i corde subdito peccatis. Cui em̄ pprium est peccata repellere. ipi ⁊ ppriū est peccata odire. nec in vno domicilio pariter morabunt tanta mūdicia ⁊ tanta immūdicia. Exemplū de luce ⁊ tenebra que nō se cōpatiūtur in vno emisperio. sed mutuo se expellunt. vel ideo mentē lachrymis irrigat vt angelos letificet. quia dicit **Berū. sup Lañ. Lachryme penitentiū vinū sūt angelorū. quia i illis ē calor vite. sapor gratie. gustus indigentie. suauitas redeuntis innocētie. recōciliationis iocunditas. ⁊ serenitate conscientie suauitas. Decundū signū est dimissio iniuriarū. ⁊ ideo apparuit in specie columbe que felle caret. vnd qñ hō inuenit se paratū ⁊ benignum ad remittendum iniuriā sibi factā. euidentis signū est qz spiritū sanctū habet sub quo nullum odiū stare potest sed amor. **O**diū nāqz animū inflammat. amaricat ⁊ indurat. s̄ spūs sanct⁹ per oppositas**********

Adm 3

In die pentecostes

cōditiōes describit. Nam compā rozi vincti
oni ⁊ melli. Inquātū em̄ cor odio inflāmatuz
refrigerat dicit ros. **Eccl̄i. xvij.** Nōne ardorē
refrigerat ros? ideo petit eccl̄ia. Corda nostra
sancti spūs mundet infusio. ⁊ sui rozi intima
asperfione fecūdet. Inquātū hō cor odij indu
ratū mollificat dicit vinctio. de qua. **Job. ij.**
Unctionē habetis a scō scz spū. ⁊ nostis om̄ia
scz necessaria ad salutē. Et infra Unctio eius
docebit vos de oib⁹. Quā hō cor amaricatus
dulcorat dicit mel. de q̄ **Eccl̄i. xxiiij.** spūs meus
sup mel dulcis. Terciu signū est desideriu su
pnoziū. ⁊ iō spūs sanctus apparuit in spē ignis
Sicut em̄ ignis naturaliter tendit sursum ⁊ se
celo p̄iungit. ita spūs sanctus corda illorū q̄s
accendit sursum eleuat. vt terrena fastidient ⁊
celestia desiderēt. **Iuxta illō Ezech. viij.** Ele
uauit me spūs inf̄ celū ⁊ erā. Nō em̄ dixit po
suit me in celo. quia ibi tm̄ sunt boni. nec di
xit. posuit me in terra quia ibi manēt auari. s̄
dixit eleuauit me iter celū ⁊ terrā. quia ibi de
bent eē fideles christiani. Cui⁹ rō est. qz aliqñ
habēt ascendere versus celum celestia cōtēplā
do. ⁊ aliqñ versus terrā proximorū vtilitatez
ministrādo. **Sz** hic orit̄ vna dubitatio. vtruz
grā spūs sancti deē necessario homini se q̄tuz
potest ad grām p̄parāti: respondēt necessitas
est duplex. quedā ē necessitas infallibilitati. et
quedā necessitas creationis. Necessitas crea
tionis nullo modo cadit in deū. Necessitas at̄
infallibilitatis cadit in deo ex p̄misso suo ⁊ pa
cto siue lege statuta. vñ nobis constat cuz lege
statuta. qz viator: fac qd̄ i se ē disponēdo se ad
grāz qz habeat gratiā. posset tm̄ de⁹ mutare le
gem circa illā psonā si vellet. Et talis quantū
cūqz se disponeret nō haberet. quia dispositio
hois nullā causalitatē habet respectu grē de
necessitate. que grā excedit om̄em opationem
naturalem. nec est possibile qz hō mereat per
quodcūqz opus naturale primā grām de con
digno. **Hec Dol. lec. cxlv.** Et addit qz in hac q̄
stione magis pie q̄ logice ē loquēdu. q. d. ma
gis credendū ē qz grā deē p̄paranti se ad eam
Et ad hoc sonat glo. **Aug. sup illud Rhoma.**
v. Iustificati p̄ fidē pacē habeam⁹ dicēs. De⁹
respicit p̄fugientes ad se aliter esset iniquitas in
eo. **Sz** impossibile est qz iniquitas sit in deo. q̄
impossibile est qz de⁹ nō recipiat cōfugientes
ad se. q̄ cōfugiens ad deū necessario cōsequit̄
grām. Et christus dixit **Apoē. iij.** Ego sto ad
ostium ⁊ pulso. si q̄s apuerit mihi introibo ad
eū ⁊ cenabo cū eo. **Sz** iste q̄ disponit se facien
do q̄tū in eo ē apit sibi. q̄ necessario intrat. Cō
firmat̄ ista rō. quia iste apientī sibi aut intrat
aut nō intrat. Si nō intrat q̄ frustra pulsat qd̄
impiū est dicere. Sed si intrat q̄ grām dat. ideo
dicit **Anf. qz** illa est cā. quia de⁹ nō dedit gra

tiā diabolo ⁊ pseueratiā quā ipse accipere nō
luit. vñ rō nō accepit diabol⁹ gratiā ⁊ pseuerā
tiā quia de⁹ nō dedit. Sed ideo nō dedit deus
quia ipse nō accepit. q̄ quicūqz se p̄parat vt ac
cipiat necessario accipit gratiā. Sed contra b̄
d. a. Quibuscūqz de⁹ dat gratiā gratis dat li
bere et ex sola misericordia. q̄ quātūcūqz se hō
disponat ē in libera voluntate dare sibi gratiā
vel nō dare. Item sic hō compā ad deū sicut
lutum ad figulū. **Hiere. xvij.** Sicut lutum in
manu figuli sicut nos in manu dei. **Sz** lutū q̄tū
cūqz se p̄parat nō recipit a figulo formā ex neces
sitate. ergo nec hō gratiā quātūcūqz se p̄parat
Ad primā rōnem dic. qz deus dat ex misericordia ⁊
gratia sua p̄ tanto qz talē legē misericordie sta
tuit ⁊ obseruat. Sed stāte lege necessario dat
grām necessitate cōmuni. Ad scđam quāuis su
mus tanq̄ lutū p̄ compationē ad deū aliquo
modo. nō tm̄ similitudo currit in om̄ibus nec ē
pactum inter artificē ⁊ lutum. dato qz eēt arti
fer possit frangere legem pacti. lege manente.
nec lutū pōt aliquid apud artificē promereri.
nec de cōgruo. nec de cōdigno. **Et** tm̄ ad scđm
ponit̄ peccatorū p̄ dona effugatio cū dicit̄. ef
fugiet fictū. Circa quod notandū filij israel d̄
terra sancta septem gentes fugauerūt quarū
noia ponunt̄ **Deut. vij.** Prima vocabat̄ ger
geseus. scđa amozre. tertia eueus. q̄rta ethe
q̄nta chanane. sexta iebuseus. septima phere
seus. Sed p̄ filios isrl̄ significant̄ xp̄iani q̄ vi
dent deū p̄ fidē. p̄ septē p̄dictas gentes figurā
tur septem peccata mortalia seu capitalia que
debēt boni xp̄iani. de cordib⁹ suis effugare vin
cere ⁊ expugnare. si terrā p̄missionis velint se
liciter subintrare. ⁊ hec fugatio debet fieri per
septē dona spūs sancti. **Prima** gens vocabat̄
gergeseus. interpretat̄ aut̄ gergese⁹ colonū eijci
ens ⁊ significat̄ supbiā que primū angeluz de
celo eiecit. Sicut declarat magister li. ij. di. vj
c. ij. qz p̄pter supbiā merito de celo empirreo i
quo cū alijs fuit eiectus ē in istū caliginosum
aerem cū om̄ib⁹ sue prauitatis cōsortib⁹. In
quā nō solū angelū sed colonū paradisi de sua
possessioe eiecit. s. adā **Gen. iij.** hec quidē vt et
nos de possessioe celi excludat se s̄b triplici spe
cie vtutū fingit ⁊ occultat **Primo** sub spē zeli
aliorū dicta ⁊ facta temere reph̄ edēdo **Tales**
em̄ in quib⁹ se fingit ⁊ occultat supbia in se cō
fidentes tanq̄ iusti. ceteros asperrant̄ more
pharisei q̄ facta publicani redarguit ⁊ seipsuz
meliorē false iudicauit. **L. xvij.** Scđo se fin
git ⁊ occultat sub falsa specie spūalis p̄fectus
primi. ⁊ ista fictio est longe piculiosior: prima.
quia sicut dicit **Aug. .x. li. p̄f. f. hic** pene nul
la dat̄ facultas homini seipsum explorādi vi
delicet vt cū in illis actibus quos facit quis p̄
salute aliorū aliqua se imisceat elatio vanitat.

et frequenter accidit ut euehit illi quod pro salute aliorum
 aliqua bona opera in publico faciunt ut ipsos laudari
 contingat. Ad euidens ostendit Gregorius in seipso asse-
 res in fine moralium quod quicquid in sua doctrina pro ho-
 nore diuino sinceriter inchoata quedam elatio
 proprie complacentie se imiscuerit quam statim ut
 peccat viriliter expulit dicens. Pro te non ince-
 pi nec pro te dimittam. Tertio se fingit et occul-
 tat sub specie humilitatis et singularis sancti-
 tatis. quia secundum Augustinum maxime apparet in his qui
 de mundi contemptu et de sordidibus vestibus in se-
 ipsis gloriantur. Nam sicut ipse dicit. et confes-
 sepe homo de ipso contemptu vane glorie va-
 nius gloriatur. Et ista fictio seu occultatio sup-
 bie tanto est piculiosior quam sub specie scita-
 tis et religionis decipit. ut dicit Augustinus. Sed he-
 fictum fugit spiritus sanctus. ideo debet homo il-
 lud fugare a se et vincere per donum spiritus san-
 cti quod dicitur timor. Nam dicit Augustinus. lib. xiiij.
 de ciui. dei. Timor est amor fugiens quod ei aduer-
 satur scilicet superbiam. vel timor est specialis fuga
 mali. ne perdat homo quod amat. Et hec descriptio
 sumpta est de gloria Augustini. super Job. x. vbi legitur
 de mercenario. Iste quidem timor malum culpe
 quod inuenit in homine expellit. iuxta Ecclesiasticum. i. Ti-
 mor domini expellit peccatum scilicet superbie quod est pec-
 catum maximum. Ps. xvij. Emundabor a deli-
 cto maximo. ideo dicitur Ecclesiasticum. xiiij. Nihil meli-
 us videlicet ad fugandum superbiam. quam timor
 domini. Et Bernus. super Cantica. In veritate didici ni-
 hil eque efficax esse ad promerendum gratiam re-
 tinendam et recuperanda quam si omni tempore coram
 deo inuentaris non altum sapere sed timere. Ti-
 mor enim spiritus sancti hominem humiliat. ut glo-
 ria eternam suscipiat. quia dicitur Proverbia. xix.
 Humile spiritu suscipit gloria. Et Ecclesiasticum. i. Ti-
 mor domini gloria et gloriatio. et Ecclesiasticum. x. Semen
 hominum honorabile hoc quod timet dominum. Sed d.
 que possunt homini timore incurrere: respondet
 consideratio culpabilitatis sue. Si enim tantum
 timet aliquis cum se scit reum esse vni criminis
 in curia alicuius terreni iudicis et principis. quam
 tum timere potest qui tot et tantorum criminum
 scit se esse reum apud iudicem strictissimum. Legi-
 tur de quodam rege nobilissimo qui fuit in gre-
 cia qui memor malorum suorum et diuini examinis
 semper timidus erat. etiam cum solennitates cum
 suis principibus celebraret. qui interrogatus a
 quodam fratre suo cur timeret et tristaretur? Re-
 spondit cum sue tristitie ostendere. misit buccina-
 tores suos ante portas eius quod per consuetudinem il-
 lius regni certissimum erat signum mortis. et cum
 frater regis ad regem esset adductus et non mo-
 dicum timeret et valde tristis esset. inquisiuit
 rex quare non gauderet. cui cum frater respondisset
 quod in statu isto posset gaudere. indicauit et ei
 rex eam tristitie sue. Si enim tantum timebat ille quod sci-

ebat regem esse fratrem suum. et qui in nullo se scie-
 bat esse culpabilem apud eum. quia aliqua signa
 offense audierat. merito timere poterat quod tot et tan-
 tis scit se esse culpabilem apud deum maiestati. Iohannes
 dicit Hieronymus in eplis. Si tanta cura primelicit
 iudicium pulueris. quanta intentione cogitandum est
 qua formidine prudendum est iudicium maiestatis
 Secunda gens dicitur amorreus et interpretatur ama-
 ricans vel amara loquens et significat inuidiam
 que tota est fellita intrinsece quod in se semper est ama-
 ricata semper amara diffundit. Dicit enim Aristoteles.
 lib. ij. de animalibus quod coruus est animal quod contra na-
 turam omnium aliorum animalium habet fel in aure si-
 mile feli hominis in colore. et est animal ama-
 rum et vorax nimis. Et hoc animal significat inui-
 dum vel inuidiam que fel in aure gerit. quod quicquid
 audit in amaritudine offensionis percutit et na-
 scitur ex superbia ut dicit Gregorius. quia superbia in-
 uidet ut sibi aliquid coequet. Et hec inuidia sub
 triplici specie virtutum se fingit seu occultat pri-
 mo quidem sub falsa specie zeli et rectitudinis. et
 hoc maxime contingit in illis qui dicunt se solum odi-
 re vitia hominum. et tamen si diligenter se resolverent
 inuenirent se non vitia edisse sed natura. quod inui-
 det alijs in hoc quod sibi participant vel quod ipsos
 excellunt in his quibus ipsi singulares appetunt
 apparere. Et ista fictio secundum Gregorium. est nimis peri-
 culosa. quia est difficilis ad cognoscendum et etiam
 ad repellendum. Nam ut dicit idem. xxxij. mo-
 ral. Error dum veritas creditur difficile emendatur
 quia sepe dum homo credit se exercere virtutis
 actum potius exercet vitiosum. Secundo se fin-
 gendo sub falsa affectione fraterne charitatis
 occultat. quod maxime apparet in illis qui sunt ex
 speciali affectu ad aliquas personas vel ad ordi-
 nem aliquem inclinari qui moleste ferunt quod alijs
 ordinibus aliquid commodi pueniat aut honoris.
 et isti frequenter extenuant bonum quod relucet in p-
 sonis aliorum ordinum siue in puerfatione exempla-
 ri siue doctrina salutari quod exinde contingit. quia
 timet quod utilitati et statui aliorum depereat ad quod
 magis inclinatur ex affectione singulari. Et ista oc-
 cultatio singularis affectionis nimis est piculosa
 quod per eam homo triplex dispendium incurrit. Primum est
 sui amoris incertitudo. quod patet ex hoc. nam ille qui
 ad aliquem priuato amore afficit. in hoc quod potest
 decipi. quod vel ille ad quem afficit non est ita bonus si
 cut estimat. vel sua priuata diffinitio facilius in
 amore carnale degenerat quorum neutrum potest
 contingere in amore communi quo homo ad omnes sta-
 tus bonorum hominum contra afficit. Secundum dispen-
 dium est eterne mercedis extenuatio. nullum
 enim opus est meritorium vite eterne nisi sit infor-
 matum charitate. propter quod quanto amor illud bo-
 num causans est restrictior tanto valor operis est
 minor. hoc autem amor habet communis quod auget
 meritum boni operis. Quia certum est quanto

In die pentecostes

magis amor diuinus ad plures bonos actus extenditur per beneficentiam. tanto meritum illius actus multiplicatur. Tertium dispendium est extenuatio diuini honoris. Per amorem enim communem diuinus honor augetur. et omnes virtutes multiplicantur quod non fit per amorem priuatum. Tertio se occultant sub specie amoris false pretendentes salutem proximi. quod maxime apparet in illis qui sub ficta specie amoris humane salutis alijs iudicant de bonis sibi diuinitus concessis asserentes quod ideo faciunt. quia timent quod talia bona salutem eorum non expediant et quod non moueant ad hoc ex amore. sed plus ex fomite odij vel rancoris. et ista fictio tanto est periculosior duabus primis. quanto latet in hominem decipit sub specie diuini amoris et sub ficto appetitu humane salutis. Istud fictum fugit spiritus sanctus. ideo debet quilibet homo illud fugere et vincere per secundum donum spiritus sancti videlicet intellectus quo homo adit ad principium nature sue et participare et dulcere se proximo prebeat. et non solum ad aliquos specialiter affectionem habeat. sed ad omnes exemplo christi qui charitatem ad omnes habuit. sicut et hoc patet ex tribus. Primo quia tanta sollicitudine et diligentia omnium nostrum salutem quesuit. ac si totus honor suus et eterna sua felicitas ex ea dependisset. Secundo quia tanto feruore charitatis nostram salutem sitiens ad opus redemptionis nostre tanto accelerauit quod coram Pilato interrogatus noluit respondere. Ioh. xix. ne opus nostre salutis per momentum temporis differret. Tertio licet minima gutta sui preciosi sanguinis ad nostram reconciliationem suffecisset. ex amoris tamen plenitudine quem habuit ad omnes generaliter. totum sanguinem suum pro nobis effundere voluit. ita ut nihil penitus remaneret. quod patet per hoc quia totum sanguinem intercutaneum effudit in flagellatione. totum sanguinem venarum effudit in crucifixione que fuit facta in manibus et in pedibus. quia ibi vene totius corporis concurrunt. Sanguinem vero cordis miraculose post mortem effudit in lateris apertione propter quam effusionem ut testatur propheta in psalmo. c. ossa sua sicut cremis aruerunt. Et tamen notandum est quod intellectus principaliter valet ad fugationem inuidie se sub his speciebus virtutum occultantis. Nam ad fugandum seu ad curandum primum peccatum inuidie se sub falsa specie zeli occultantis duplex est remedium. Primum est istius vitij cognitio vel respicit istius vitij cognitionem secundum eius curationem. Nam qui intelligit desiderat an ipsum hominem aut potius ipsius vitium odiat homo seipsum perscrutetur et diligenter intendat utrum sincero corde et dulciter ad illum afficiatur cuius vitium persequitur. et si inuenerit quod illum hominem dulci corde amplectitur signum est quod solum ipsius vitium detestatur. quia dicit Gregorius. v. moral. Affectus interne dilectionis excludit

amaritudinem odiosum liuoris. Si ergo erga illum aliquam amaritudinem sui cordis deprehenderit nouit et intelligat se non ipsius vitium sed naturam sub falsa virtutis specie detestari. Et hoc inuidie Gregorius. triplex signum ponit. Primum est facies hominis ex eo pallescit quod ipsum cui iudicet intuetur. Secundum quod oculos suos deprimit nec ipsum delectabiliter valet intueri. Tertium signum quod intus sepe per inuidiam tanto amaritatem quod per interna amaritudine dentes quadam pressione strident et membra exteriora frigescent. Secundum remedium curatum huius vitij in hoc consistit quod homo discreti oculo dulciter penset quod prosperitas proximi bonum suum in nullo diminuit. et ideo sibi cogaudere debet in bonis sibi diuinitus concessis. Ad curandum secundam speciem inuidie se occultantem sub specie fraternae dilectionis remedium in hoc consistit quod homo communem amorem habeat ad omnes bonos et diligenter fugiat omnes amorem singularem et priuatum ac omnem acceptionem personarum. et quod per suum amorem ad nullum se inclinet nisi in quantum per hunc ad eternam beatitudinem dirigi poterit et inuari. quia per hoc omnino excludit omnem odium quod se occultare consuevit sub simulata specie fide dilectionis fraternae. Ad curandum autem et fugandum tertiam speciem inuidie que occultat se sub specie amoris humane salutis. consideret quod si ipse maius bonum in se haberet quam sit illud de quo inferre solet per quanto timeret hoc esse impedimentum sue salutis. an tunc sibi videatur quod illo bono vti possit sine sue salutis dispendio. et cum hoc inuenerit et si de hoc fratri inuidet. tunc certus suus quod talis ex fomite odit personam et non odit vitium. et ista inuidia potissime per hoc expellitur quod homo sincere desideret quod quilibet homo possit vti bonis sibi diuinitus concessis ad laudem dei. et pro sue salutis augmento et quod circa dispendium salutis alterius nullatenus occurrat. et tunc perfecte fugabit illam inuidiam que sub ficta specie amoris humane salutis se consuevit occultare. Tertia gens dicitur eueus interpretatur lapides colligens. et figuratur iracundiam et rancorem que colligit petras confusionis et lapides scandali ut iurgia faciat contra proximum. sicut patet de iracundia semetipsum egrediebatur et mittebat lapides contra David. ij. Regum. xvj. Ista quidem ira fingit se et occultat sub triplici specie virtutum. Primo sub specie zeli iusticie. De hoc Gregorius. xxxij. moral. Plerumque in vlciscendis vitijs crudelitas egitur et iusticia putatur atque imoderata ira zeli iusticie meritum creditur. Secundo sub specie charitatis proximi et utilitatis eius quod apparet in illis quod dicunt non se irasci primo nisi pro tanto. quia res pro ipso gesta est pro salute facientis. Tertio sub colore mansuetudinis et patientie quod in

illis maxime cōtingit qui se graui⁹ vlciscuntur tacendo et nihil loquendo. quia ex hoc tēdunt sibi vtilitatē tacendo veritatē subtrahere vt ex hoc primus graui⁹ incurrat nocumētum. Hoc fictū quo ad primū malū est. ad secūdum peius. ad tertiu pessimū. ideo spūssanct⁹ fugit illud. q̄obzē si suscipe vis spūssanctū. fugare et vincere debes tale fictū. et h̄ fugatur et vincit p̄ donū cōsiliū cōsequēdo videlicet chzisti cōsilia de patientia et tolerātia iniuriarum. Juxta illud **Mat. v.** Ego dico vobis nolite resistere malo. Sed si q̄s te pcusserit in vnam maxillā prebe ei et alterā. quia sic p̄ patientiaz vincit omem irā. Et certe consilia dei in h̄ seq̄ debet homo et p̄ omibus cōsiliarijs i p̄e est eligendus. Juxta illud **Eccl. vj.** Multi pacifici sint tibi et cōsiliarius sit tibi vnus de mille. et ille vn⁹ est spūssanctus. **De q̄ Thob. iij.** Omnia cōsilia tua in ipso p̄maneāt. Et sine illo cōsilio nihil debes facere. Juxta illud **Eccl. xxxij.** Fili sine cōsilio nihil facias et post factū nō penitebis. Quarta gens dicit̄ ethēus q̄ interpretatur stupor vel fortitudo. et significat accidiā que facit hoīem stupidū et formidantē opa x̄tuosa. hec etiā se fingit et occultat. Primo sub ficta specie discretionis quod maxime apparet in illis qui dicūt q̄ libēter exercerent se in operibus strenuis nisi hoc metā discretiōis et naturalis x̄tutis excedere se timerēt. Et sic vitii accidie sub ficta specie discretionis latenter se occultat. Secūdo sub specie humilitatis qd̄ maxime apparet in illis qui dicūt q̄ libēter feruentius orarēt et crebrius elemosynis et opib⁹ pietatis insisterēt. si exinde fauorē humane laudis et ppriā complacentiā incidere nō timerēt. Et ita vitii accidie se occultat sub specie fice humilitatis. Tertio occultat se sub specie deuotionis et spūalis feruoris qd̄ maxime apparet in illis qui dicūt. ideo se p̄mittere quorundā x̄tutū exercitiū. ad quod requirit̄ exterior occupatio. vt intime cōtemplationi et feruori deuotionis eo ampli⁹ in deū inardescant et sic torporē sue accidie sub ficta specie deuotionis occultant. Sed h̄ fictū fugit spūssanct⁹. ideo supare vel fugare debet hō eam p̄ quartum donum spūssancti quod dicit̄ fortitudo. Nam cōtra primā fictionē vel occultationem cōsideret q̄ forte multi debiliores eo magi ardua p̄ cooperamē diuinū opant. et firmi sperant in dei adlutorio q̄ ipsos p̄ suā gratiā i bonis actibus poterit vigorare. et confortare. et sic dicat cum aplo. Omnia possuz in eo qui me cōfortat. ad **Phil. iij.** Cōtra scdā occultationē q̄ homo timet qd̄ sibi de x̄tutis exercitiō aliquid incidat cōplacentie pprie vel humāe tūc diligēter debet pensare. vtrū ad talia opa exercenda in publico astringat̄ ex necessitate

vel charitate. Et si ex necessitate. puta qd̄ p̄tinent ad x̄tutē vite sicut doctori incūbit veritatis doctrinā in publico docere. tūc pp̄ talē timorē cōplacentie incidēdo. non dimittat ea in publico frequētare. qd̄ dato qd̄ sibi de hoc labat̄ cōplacentia. ab illa debet viriliter et fortiter mentē auertere et dicere cuz **Greg.** in fine moral. p̄pter te nō incept nec p̄pter te dimittam. Si autē ad talia opa solū astringat̄ ex charitate vel voluntatis arbitrio. tūc debet tam diu frequētare in priuato donec ex frequētia actū animus eius tm̄ firmet̄ in bono virtutis et amore diuino qd̄ possit illos actus etiā in publico et sine piculo hūane cōplacētie exercere. Cōtra tertiā fictionē cōsideret qd̄ aliud est tempus quo p̄templationi debet vacare. et aliud quo virtutū exercitio debet insistere. Naz sunt quedā opa ad que hō obligat̄ ex necessitate diuini p̄cepti vel statuti ecclesie q̄ p̄termitti nō possunt pp̄ quācūq̄ p̄tēplationē sic qd̄ hō orat vocalit̄ p̄ bñficio passionis dñi nostri laudes debitas psoluēdo vlt̄ qd̄ corpi chzisti reuerentiā exhibeat. cū loc⁹ et tps h̄ exigunt. qz ex horū trāsgressiōe hō faciliter possit incidere in articulū dānatū in cōcilio vienē. p̄ clemētē q̄ntū de hereticis. ad dñm. Quint⁹ p̄t̄ d̄ chananeus et interpretat̄ possessoz vel negotiator. et designat auariā vel auarū q̄ possessiōnes mediātib⁹ negociatōib⁹ et cū alijs iniustis acq̄sitiōib⁹ bona tpalia auget vel acq̄rit mō quocūq̄ possit. Cōtra qd̄ dicit̄ bt̄s **Aug⁹** de x̄bis dñi. fmo. xv. Que ē ista auiditas concupiscētie et cū ipse belue habeat̄ modū. qd̄ tūc rapiunt q̄n esuriunt. parcūt x̄o p̄de q̄n sentiunt saturitatē. Insatiabilis ē sola auaritia diuitū semp rapit et nunq̄ satiat̄. nec deuz timet. nec hominē veref. nec patri parcat. nec matrē noscit. nec fratri obtempat. nec amico fidē obseruat. viduā opprimit. pupillū inuadit. liberos in seruitiū reuocat. testimoniū viliū pfert. res mortui inique occupat. h̄ omnia facit q̄si et ipse nō moriat̄. h̄ **Aug⁹**. Ista qd̄ auaricia occultat se sub triplici x̄tutū specie. Primo sub ficto colore puidētie et necessitat. qd̄ ondit **Greg⁹**. xxxj. moral. sic dicēs. Auaricia quoq̄ diuinū aim q̄si ex rōne solet exhortari p̄tēdēs sibi qd̄ sine culpa sit. qd̄ quedā habēda cōcupiscat eo p̄textu potissime qz eas nō multiplicare appetit. Sz eger p̄tmescit et qd̄ ali⁹ male retinet ipse in actib⁹ pietati vtili⁹ expēdat. Et illud vitium est sollicitē reprehendendum. Quia fm **Gregorium.** Nemo potest sincero corde et feruido amore ad bonum diuinum affici nisi cupiditatē auariē. que radix est omnium malorum a corde suo studeat fundit⁹ extirpare. Et est sciendum tria genera hominum cadunt in hoc vitii et sub virtutū ficta specie occultatur

Feria secūda pentecostes

Primi sunt qui solum sistant in interiori desiderio cupiditatis nec eam in exteriori ope exequuntur quia forte aduertunt quod res ipsas quas desiderant adipisci non possunt quas si sperarent se consequi libenter cupiditatem in exterioribus actionibus inhiberent. et ista cupiditas interior est peccatum mortale. licet infimum gradum teneat in gradibus interioribus cupiditatis. **S**ecundi sunt qui non solum res concupiscunt feruenti desiderio concupiscentie. verum etiam pro ipsarum executione diligens studium exterius impendunt quibus res illas quibus in effectu minime consequuntur. **E**t ista cupiditas secundum gradum tenet in actibus peccati mortalis. **T**ertij sunt qui non solum terrena feruenti desiderio concupiscunt verum etiam eis assequendis tanto studio assunt. quod non aduertunt vtrum eas iusto vel iniusto exitulo consequantur. et ista cupiditas summum tenet gradum peccati mortalis. **T**alibus secundum Augustinum nunquam ex quacumque contritione peccatum remittitur nisi ablata secundum facultatem restituatur. **E**t ponitur xliij. q. vj. c. **S**ires. Si res aliena propter quod peccatum est reddi potest et non redditur. penitentia non agit sed simulatur. Si autem veraciter agitur non remittitur peccatum nisi restituatur ablatum si restitui potest. et sunt verba Augustini. in epistola ad macedonium. **S**ecundo se occultat sub specie pietatis quod maxime apparet in illis qui credunt quod propter nihil appetant temporalia. nisi ut habeant unde suis pauperibus vel suis cognatis indigentibus vel etiam ecclesiis uberius provideant. et sub hoc preterito multi cum magna auiditate superflua congregant. **E**t in illud vitium similiter incidunt tria genera hominum. **P**rimi qui non solum res ex auaritia iniuste acquirunt. verum etiam acquisita male et prodigaliter consumunt. puta in voluptatibus. in pompis. et huiusmodi. **S**ecundi sunt persone ecclesiastice et religiose quibus pro tanto crines radunt in capite. ut per hoc designent quod mens ipsorum per feruens desiderium libere debet eleuari in deum et nequaquam deprimi ad hec temporalia. et si temporalibus augendis intendunt ultra quam necessitas exigit vel ipsorum status requirit toties graui dispendio salutis se exponunt. **T**ertij sunt qui non solum res temporales cupide conquirunt verum etiam ipsas cupide conseruant. **T**ertio auaritia se fingit et occultat sub specie liberalitatis quod apparet in illis qui sub specie curialitatis et fidei liberalitatis intentione cupida largiuntur alijs ut ipsis postmodum maiora redontur. quidam etiam se occultant sub specie paupertatis. quod apparet in illis qui sunt pauperes minorum in seculo dimittendo ut in religione diuitiarum maiora obtineant vel melius viuant. illud fictum fugit spiritus sanctus. ideo fugiendum est et vincendum pro donum pietatis que mouet

tribuendum propter deum. et non cupide referuandum. **N**arrat Julius sextus strategamaton. li. j. c. liij. **Q**um cum cimilius Paulus lucanus iuxta littus angusto itinere exercitus duceret et Tharentini ei classe insidiantis agmen eius scorpionibus sunt aggressi captiuus latera euntium obtexit. quorum respectu hostium inhibuerat tela. **I**sto modo moraliter. **S**ic si diuites tela demonum vel etiam vltiones diuitas euadere volunt. ponant iuxta latus suum pauperes nutriendo et eis elemosynas dando et circumdant latera sua pauperibus quibus frequenter parati sunt nocere. et demones cessant vltiscendo. ut dicit **H**ol. lec. c. liij. **S**exta gens dicitur gebuseus. que interpretatur preseppe et significat gulam et suadet homini semper ad preseppe stare. sicut asinus vel iumentum. et iste etiam fingit se occultando sub tribus. ut habetur supra dominica quarta. sermone. xliij. **F**. **S**ed tale fictum fugit spiritus sanctus. ideo pro donum scientie est fugiendum et vincendum. quia scientia viuere tempore. **J**uxta illud apostoli ad philippen. liij. **S**cio abundare. scio et penuriam pati. **S**eptimus populus dicitur fereseus qui interpretatur disseminans terram et significat luxuriam illecebris deditur. qui illicite seminat semen suum et metit in presenti momentaneam delectationem. in fine vero eternam penam. **J**uxta illud ad gal. vj. **Q**ui seminat in carne de carne quoque et metet corruptionem. **I**sta quidem luxuria etiam occultat se sub triplici specie virtutum. ut patuit supra sermone. xliij. **H**. **S**ed hoc fictum etiam fugit spiritus sanctus. ideo fugandum est et vincendum per septimum donum sapientie. id est per saporem celestium quibus gustatus vilescit omnis dulcedo carnalis. **J**uxta illud **G**regori. **S**ustato spiritu desipit omnis caro.

Feria secunda pentecostes. **S**ermo. j.

In quante petro
verba hec cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. **I**ta scribitur in epistola hodierna **E**t habetur Acti. x. **C**onsuetudo est hominum in aliqua communitate commorantium semper in curijs regum vel aliorum prelatorum suum habere aduocatum ut cum ab aduersarijs impugnentur. ille pro eis aduocet et causas ipsorum apud reges vel prelatos fideliter tractet et pro eis interpellet. **S**ic spiritualiter christiani homines in communitate ecclesie sancte simul commorantes continuis impugnantur a tribus hostibus. diabolo mundo. et carne. quorum quilibet hostium pugnat duplici manu. ut patuit supra. **F**. xxi. **H**. ideo habet aduocatum suum in curia summi regni dei pa-